

MEDELELSER

FRA

DET NORSKE MYRSELSKAP

Nr. 2

April 1976

74. årg.

Redigert av Ole Lie

DET NORSKE MYRSELSKAPS ÅRSMELDING FOR 1975

Et tilbakeblikk gjennom året som har passert, gir oss mange beviser for den holdningsendring som har skjedd overfor norsk jordbruk og matproduksjon. Det har blitt klart for de fleste at tilgangen av mat fra egen jordbruksproduksjon, fiske og fangst, er grunnlaget for landets selvberging.

Denne erkjennelse har gjort det lettere å vinne forståelse for utbygging av vårt lands jordbruk og for tiltak som stimulerer til øket produksjon. Det synes også å være grunn til å vente at denne nye holdning vil kunne slå ut i bedre vilkår og arbeidsforhold for jordbruket i alle landsdeler og under alle forhold i vårt land.

Et av landbrukspolitikkenes siktepunkt, å oppnå størst mulig selvforsyningsgrad med egne matvarer, har kommet sterkere frem. Det er en klarere forståelse av at dyrking av ny jord ikke bare har betydning for jordbrukerne ved å bedre arbeidsplassene på brukene. Vi forstår nå bedre at nye arealer av dyrket jord betyr mat til flere mennesker som ikke selv er direkte aktive i landbruksproduksjonen. Dette mål for nydyrkingen og for økningen av produksjonen, kan ikke lenger skyves til side med bemerkninger om at mat kan vi importere billigere.

Den situasjon som her er skissert bringer dyrkingsarealene sterkere i fokus. Alle forstår at de dyrkbare arealer bør registreres og vernes. Undersøkelser og veiledning må til før planlegging og dyrking utføres. Her kommer Myrselskapets arbeidsoppgaver sterkt inn i bildet. Et stadig stigende antall henvendelser vedrørende dyrking av myr og andre arealer, bekrefter denne økende interesse for å ta arealene i bruk. Det forhold at henvendelsene også kommer fra folk utenom landbruksnæringen, viser at det er et bredere syn som gjør seg gjeldende for økning av landets jordbruksareal.

Når det gjelder de fleste andre av Myrselskapets arbeidsoppgaver, har man også kunnet notere en stadig sterkere interesse. Dette gjelder først og fremst produksjon og bruk av såkalt dyrkingstorv, arealplanlegging, landskapsvern, og planlegging av rekreasjonsarealer og andre anlegg på myr.

Det norske myrselskaps styre fremlegger i det følgende sin melding om Selskapets 73. arbeidsår. Meldingen vitner om stor aktivitet og full kapasitetsutnyttelse for Selskapet.

SELSKAPETS ORGANER

H.M. Kong Olav V er Det norske myrselskaps høye beskytter.

Myrselskapet er et frittstående, allmenntilgitt selskap som arbeider for en riktig anvendelse av landets myr- og fastmarksarealer, og de nyttbare torvforekomster.

Medlemmer.

Selskapet hadde pr. 31.12. 1975 i alt 1 060 medlemmer, fordelt på 502 livsvarige og 465 årsbetalende, 85 indirekte, 5 korresponderende og 3 æresmedlemmer. Selskapet hadde dessuten 164 bytteforbindelser, fordelt på 91 norske og 73 utenlandske.

I meldingsåret er det tegnet 30 nye medlemmer, hvorav 11 som livsvarige og 19 som årsbetalende. Det har vært en avgang på 35 medlemmer fordelt på 4 livsvarige og 31 årsbetalende.

Selv om det i året er tegnet i alt 30 nye medlemmer er det blitt en netto avgang. Noen medlemmer hadde tidligere betalt kontingent både til Trøndelag Myrselskap og Det norske myrselskap og derved blitt talt to ganger.

Medlemmer med adresse innen Trøndelagsfylkene var pr. 31.12. 1975 i alt 197, fordelt på 71 livsvarige og 126 årsbetalende. Disse er samtidig medlemmer av Trøndelag Myrselskap.

I henhold til en avtale mellom Myrselskapet og Trøndelag Myrselskap, fordeles kontingenten fra medlemmene i de to fylker mellom selskapene. Medlemmene har fulle medlemsrettigheter i begge selskaper. Dette vil bl.a. gi adgang til begge selskapenes årsmøter.

Trøndelag Myrselskap arbeider aktivt for utnyttelse av myrene i Trøndelagsfylkene bl.a. ved opplysningsvirksomhet og foredragsmøter. Selskapet er dessuten kontaktorgan mellom interesserte og Det norske myrselskap vedrørende undersøkelser og annen faglig veiledning.

Styret.

Formannen, statsråd *Thorstein Treholt*, har etter eget ønske vært fritatt fra funksjonen som formann for Myrselskapets styre da han i 1975 har vært medlem av Kongens råd.

Fungerende formann har derfor, i henhold til vedtak i Representantskapet, vært gårdbruker, skipsreder *Carsten Bruun*, Sem, og nestformann, landbruksdirektør *Aslak Lidtveit*, Smestad. Styremedlemmer, fabrikkier *Alf Ordning*, Nittedal, gårdbruker *Ove Munthe-Kaas*, Hov i Land, sivilingeniør *Sv. Skaven-Haug*, Nordstrand og Selskapets

direktør *Ole Lie*, som i henhold til vedtektene er medlem av styret.

Varamenn til styret har vært: Ingeniør *Th. Løvlie*, Bærum, direktør *Torvald Vaage*, Kolbotn og amanuensis *Hans Aamodt*, Ås.

Styret har i året 1975 holdt 5 styremøter og behandlet i alt 34 saker.

Spørsmålet om sammenslutning av Det norske myrselskap og Selskapet Ny Jord har i meldingsåret, etter henstilling fra Landbruksdepartementet, vært gjenstand for en omfattende behandling. Denne saken har tidligere vært nevnt i årsmeldingene, og er omtalt i et eget avsnitt i denne meldingen.

Representantskapet.

Etter valgene under Selskapets årsmøte den 18. mars 1975, har representantskapet hatt denne sammensetning:

Valgt på årsmøtet 1974:

Direktør *Leif Fr. Koxvold*, Nordstrand, konsulent *Reidar D. Tønneson*, Blommenholm, gårdbruker *Nils Berg*, Byåsen, Trondheim, bruks-eier *Gunnar Gjein*, Stokke, forsøksleder *Jens Roll-Hansen*, Stjørdal, bestyrer *Ola Valen-Sendstad*, Årnes, bonde *Magnus Folkvord*, Sandnes, statskonsulent *Ole Jerven*, Ås og skogtekniker *Ole Jacob Skattum*, Rømskog.

Valgt på årsmøtet 1975:

Fylkeslandbrukssjef *Modolf Sjøgard*, Steinkjer, fylkeslandbrukssjef *Johan Lyche*, Sarpsborg, direktør *Ivar Aavatsmark*, Smestad, gårdbruker *Lars Lie*, Levanger, avdelingssjef *Rolf Evju*, Asker, beite-konsulent *Erling Lyftingsmo*, Vefsn, statskonsulent *Bjarne Frøystad*, Stavanger, fylkeslandbrukssjef *Oskar Øksnes*, Steinkjer og stortingsmann *Ola Røssum*, Fron.

Representanter for Trøndelag Myrselskap.

I henhold til vedtektene velger Trøndelag Myrselskap 2 medlemmer til Det norske myrselskaps representantskap. På Trøndelag Myrselskaps årsmøte den 7. mars 1975 ble herredssagronom *Carl Ivar Storøy*, Overhalla og gårdbruker *Johan Storm Nielsen*, Snåsa, valgt som medlemmer av representantskapet med amanuensis *Rolf Celius*, Sparbu, som varamann.

Myrselskapets styre er også medlemmer av representantskapet.

Funksjonærene.

Selskapets funksjonærstab har i meldingsåret vært følgende: Direktør, sivilagronom *Ole Lie*, ans. 1947. Kontorfullmektig i særklasse *Edith Fjæreide*, ans. 1943. Kontorassistent *Liv Skytterholm*, sluttet

den 26.6. 1975. Kontorassistent *Laura Nordby*, fra 15.8. 1975. Myr-konsulenter: sivilagronom *Per Hornburg*, ans. 1947, sivilagronom *Einar Wold*, ans. 1956, sivilagronom *Anders Hovde*, ans. 1974. Første-sekretær: sivilagronom Audun Grav, ans. 1973. Fagsekretær: sivil-agronom Eivind Bergseth, ans. 1973.

Selskapets revisor har vært firmaet A/S Revision v/statsautorisert revisor E. Lilleløkken og T. Walseng.

Som tidligere omtalt bl.a. i årsmeldingen for 1974, ble forsøksleder, amanuensis og fagassistent ved Myrselskapets forsøksstasjon, i forbindelse med en nyordning ved forsøksvirksomheten, knyttet direkte til staten fra 1.1. 1975.

Arbeidsformannen ved forsøksstasjonen, agronom Trygve Christensen, og de faste sesongarbeiderne Paul Røtte og Kåre Rostad, er lønnet over Selskapets budsjett også i 1975.

Kontorer.

Selskapets hovedkontor er i Bøndernes Hus, Rosenkrantzgt. 8, Oslo 1. Selskapet har dessuten følgende distriktskontorer: Nord-Norge-kontoret, myrkonsulent Per Hornburg, 8201 Fauske. Trøndelags-kontoret, førstesekretær Audun Grav, Myrforsøksstasjonen, 7710 Sparbu. Vestlandskontoret, myrkonsulent Anders Hovde, Fylkes-huset, 6400 Molde.

OPPLYSNINGSVIRKSOMHETEN

Det har også i 1975 vært et betydelig antall oppdrag som kommer under gruppen opplysningsvirksomhet. Vi skal nedenfor nevne de viktigste oppgaver:

Medlemsbladet.

Myrselskapets medlemsblad, Meddelelser fra Det norske myr-selskap, er som tidligere utgitt i 6 hefter. Hefte nr. 6 ble p.g.a. forsin-kelser ved trykkeriet først utsendt i januar 1976.

Det er også i år trykt en rekke faglige artikler og andre meldinger av faglig karakter i Meddelelser. Flere av fagartiklene er utgitt som særtrykk i et større opplag for bruk ved veiledningsvirksomheten. Av særtrykkene kan vi nevne i kronologisk rekkefølge:

Red/oks-prosesser i jord og varierende utvasking som årsaker til pH-variasjoner i elvevann, av professor *M. Ødelien* og avdelingsleder *A. R. Selmer-Olsen*.

Trøndelag Myrselskap 70 år, av forsøksleder *Hans Hagerup* (særtryk- ket utgitt som jubileumsmelding i 1974).

Molter (Rubus chamaemorus L) på Kvithamar, av amanuensis *Esther Weydahl*.

Jordressursene på Smøla, av konsulent Osc. Hovde.

Energihusholdningen i jordbrukets planteproduksjon, av førsteamanuensis Arnor Njøs.

Torvdominerte dyrkingsmedier, samling av tre artikler:

I. *Undersøkelse av analysemetoder for bestemmelse av plantestoffer, av forsøksleder Gunnar Semb.*

II. *Bestemmelse av bruksvolum og fysiske egenskaper, av forskningsassistent Steinar Volden.*

III. *Undersøkelse av densitet og porestørrelse, av stipendiat Olav Prestvik.*

Markedet for torvprodukter, av konsulent Einar Wold.

Dekkmateriale for drenør, av amanuensis Peder Hove.

Myrselskapets årsmelding for 1974 og Søknad om statstilskott for 1976, samt en oversikt over myrlitteratur, er også trykt som særtrykk.

Foredrag, møter og demonstrasjoner.

Det norske myrselskap holdt sitt årsmøte 18. mars 1975 i Oslo Håndverks- og Industriforening. Etter at de ordinære årsmøtesaker var avvirket, gav statsråd Thorstein Treholt etter forespørsel fra formannen, en interessant orientering om visse sider ved den norske jordbrukspolitikk og om forsynings situasjonen av mat i et globalt perspektiv.

Under et åpent møte etter årsmøtet holdt professor, dr. Steinar Skjeseth kåseri om de geologiske forhold ved dannelse av Fennoskandia. Han kom spesielt inn på kvartærgeologien og forutsetningene for myrdannelser. En relativt stor forsamling ble «revet med» i professorens interessante dokumentasjon av vårt lands- og myrenes tilblivelse.

Det har i året vært en rekke møter og konferanser om dyrkings-spørsmål og annen arealutnyttelse. Det kan bl.a. nevnes at direktør Lie deltok i møter og befaringer den 21. og 22. august om utnyttelse av arealene langs Glåma i grenseområdet mellom Os og Røros kommuner. Ved befaringen deltok representanter fra Hedmark og Sør-Trøndelag landbruksselskaper, Landbruksdepartementet, de berørte kommuner og grunneierne. Den 1.9. ble det på Fagernes holdt et lignende møte med etterfølgende befarings vedrørende planer for dyrking av tilskotts jord i Kvitfetenområdet, Nord-Aurdal. Her deltok representanter fra Oppland fylkeslandbruksselskap, Landbruksdepartementet, lokale tiltaksutvalg og Selskapet Ny Jord m.fl. Et møte i Brydalen den 4.11. med representanter for Hedmark landbruksselskap, Landbruksdepartementet, kommunale myndigheter og grunneierne bør nevnes. Saken gjaldt her utnyttelse av Storrøstfloe i Brydalen, i alt 1 300 dekar, til fellesbeite. Området ble undersøkt og planlagt av Myrselskapet i 1972.

Myrkonsulent Einar Wold holdt orientering om dyrkingsspørsmål den 19. mars 1975 på årsmøte i Leveldåsen Sambeitelag og den 20.

mars ved et nydyrkingsmøte i Øvre Buskerud forsøksring, Gol. Han deltok i et møte om Brandbu idrettsanlegg den 16. april og var 3. mai til stede ved åpningen av Hidra stadion som er planlagt av Myrselskapet v/Wold. Myrkonsulent Per Hornburg deltok ved Nordland landbruksselskaps årsmøte for å orientere om spørsmål vedrørende utnyttelse av myrarealer m.v. til dyrking. Videre orienterte han på et grunneiermøte i Flakstadvåg, Torsken, om dyrkingsmulighetene m.v. på Flakstadvågmyrene. Hornburg er oppnevnt av Landbruksdepartementet i et utvalg som skal arbeide for at moltemyrene i Finnmark skal komme mest mulig til nytte for distriktenes innbyggere.

Det har ellers vært et betydelig antall befaringer sammen med grunneiere og andre hvor Myrselskapets tjenestemenn har redegjort for spørsmål vedrørende utnyttelse av arealene. Det faller også en del utvalgsmøter m.v. på Selskapets tjenestemenn. Myrkonsulent Wold og direktør Lie har i likhet med tidligere år deltatt i Det Norske Torvutvalg h.h.v. som sekretær og nestformann.

Internasjonalt samarbeid.

Myrselskapet har søkt å holde den internasjonale kontakt ved like for å kunne nyte godt av de «landevinninger» som gjøres innen fagområdet. Det er viktig å kunne utveksle opplysninger om aktuelle spørsmål fra vårt eget land.

Myrkonsulent Wold deltok ved International Peat Society's symposium og befaringer i Israel 1.—8. juli og ved møte på Alnarp, Sverige, i NJF's Torvkomité. Dette møtet ble arrangert i samband med råds-møte i I.P.S., 16.—18. september.

Direktør Lie hadde i månedsskiftet juni/juli et kort opphold i Scotland i forbindelse med anmodning om undersøkelse og vurdering av diverse problemer med grøfting og utnyttelse av et myrområde ved Edinburgh, Easter Inch Moss. Dette område ble i sin tid dyrket under ledelse av tidligere konsulent for myr- og torvspørsmål i Scotland, nordmannen Anders Tomter. Lie ga en rapport om problemene på feltet og fremmet forslag for gjenvinning og forbedring av feltet, spesielt dreneringen.

Vi har mottatt melding om at arbeid på feltet nå er satt i gang etter nevnte anvisninger.

Myrkonsulent Hornburg har i år tilrettelagt en studiereise i Nord-Norge for en tysk forsker, dr. K. H. Göttlich, Sigmaringen. Ellers har det vært betydelig kontakt pr. brev eller utveksling av skrifter m.m.

KONSULENTVIRKSOMHETEN

Myrselskapet har i meldingsåret utført en rekke undersøkelser og planleggingsoppgaver som vi vil omtale under denne gruppe. For å lette oversikten deler vi oppgavene etter formålet med undersøkelsene.

Utnyttelse av torvforekomster.

Utnyttelse av torv har på mange måter skiftet karakter i de senere årene. Tidligere hadde man stort sett bare de tradisjonelle utnyttelsesformene brenntorv og strøtorv, mens andre former f.eks. torv som dyrkingsmedium nå er dominerende.

Brenntorv.

Bruk av torv til brensel er nå så godt som slutt i vårt land. Det finnes nok enkelte, særlig eldre mennesker som fortsatt stikker noe torv til eget bruk. Den samlede produksjon anslås til 4 000—5 000 m³ pr. år for hele landet. Til sammenlikning kan nevnes at det i 1943, det hardeste kriseåret for brenselforsyningen ble stukket ca. 2 mill. m³.

Myrselskapet har følgelig hatt lite arbeid med denne sektor av virksomheten i 1975. De tidligere meget verdifulle torvrettene hviler imidlertid fortsatt på eiendommene. Avløsning og verdsettelse av disse bruksrettene kommer fra tid til annen inn i bildet i forbindelse med annen utnyttelse.

Strøtorv, dyrkingstorv

Produksjon av lite til middels omdannet torv, vesentlig kvitmose-torv, øker stadig, selv om produktene nyttes til helt andre formål enn tidligere. Opprinnelig ble all torv nyttet som strø i husdyrrom, senere gikk også en betydelig del av torva til forebygging mot telehiv på utsatte jernbanestrekninger. I dag går mer enn 95 % av produksjonen til bruk som dyrkingstorv, dvs. til dyrkingsmedium og jordforbedringsmiddel.

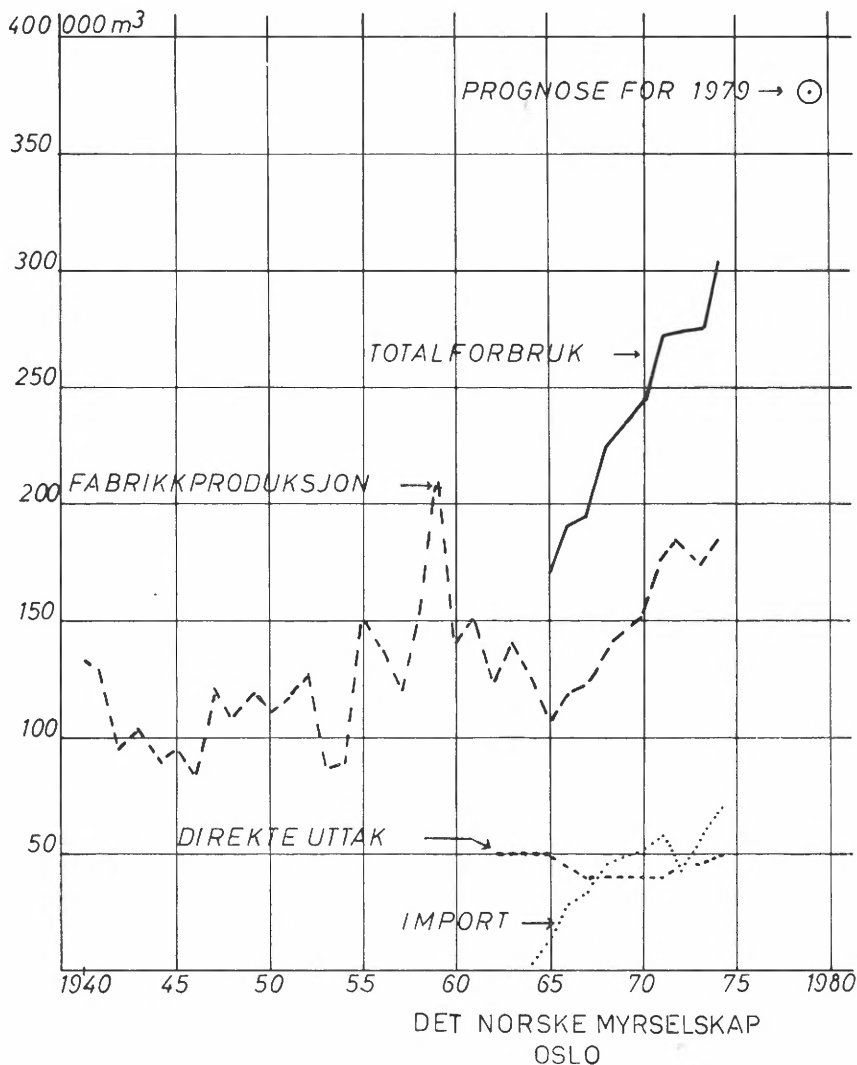
Man har ennå ikke fått oversikt over fabrikkenes leveranser av torv i 1975, men det er grunn til å tro at den vil bli noe større enn foregående år. Antakelig vil fabrikkenes samlede produksjon ligge noe over 200 000 m³, beregnet som revet torv før emballering. Hertil kommer torv som tas direkte fra myra til forbruker. Denne mengde anslåes til 50 000 m³. Importen i 1975 er av Statistisk sentralbyrå oppgitt til 7 300 tonn, som utgjør ca. 70 000 m³. Den samlede produksjon og omsetning av dyrkingstorv vil i 1975 utgjøre vel 320 000 m³, eller 15 000 m³ mer enn i 1974.

Av den grafiske fremstilling ser man utviklingen i produksjon og forbruk av strøtorv og dyrkingstorv fra 1940. Det er ca. 10 år siden bruk av torv i gartneri og hagebruk slo igjennom. Det fremgår av diagrammet at totalforbruket av torv har hatt en meget sterk økning i denne 10-års perioden. Man regner med fortsatt økning i forbruket, men i noe mer moderat tempo.

Myrselskapet har i 1975 hatt atskillig arbeid i denne sektor. I Troms, Østfold, Akershus og Hedmark fylker er myrarealer undersøkt og torvmassene vurdert med tanke på torvdrift, bl.a. er produksjon av dyrkingstorv til lokale markeder aktuelt. Tjenestemennene

FORBRUK AV STRÖTORV OG DYRKINGSTORV

1940-1974.



har dessuten under sine reiser besøkt mange torvstrøbedrifter, forhandlere og forbrukere av torv. Det er for tiden en betydelig interesse for modernisering og mekanisering av eldre fabrikker.

Standardiseringsarbeidet vedrørende torv og torvprodukter har fortsatt gjennom Det norske torvutvalg, hvor som tidligere nevnt,

direktør Lie og myrkonsulent Wold er medlemmer. Arbeidet i utvalget er nå konsentrert om metoder for undersøkelse og kontroll. En større undersøkelse på dette området utført av forsøksleder Gunnar Semb, forskningsassistent Steinar Volden og stipendiat Olav Prestvik, er trykt i «Meddelelser fra Det norske myrselskap», og sendt ut som særtrykk.

Dyrking og skogreising.

Undersøkelser og planlegging med sikte på dyrking til jordbruksformål som fellesbeiter eller fôrdyrkingslag har dominert Myrselskapets arbeid også i 1975. Undersøkelser for skogreising har det derimot vært relativt lite av, men forslag om skogreising kommer ofte inn som alternativ utnyttelse på områder som er mindre godt skikket til jordbruksdrift.

Myrselskapets konsulenter har i 1975 undersøkt ca. 36 000 dekar med sikte på oppdyrking eller alternativt skogreising. En mindre del av nevnte areal er karakterisert som fastmark, hvor steininnhold, dreneringsbehov og avløpsmuligheter er viktige forhold som undersøkes.

Myrarealene er undersøkt etter rutenett på 50 x 50 m, eller med større eller mindre avstand etter forholdene. Ved disse undersøkelser vurderes alle faktorer som har betydning for dyrkingsmulighetene, valg av grøfteavstand og dyrkingsmåte.

I samråde med herredsagronomene er det utarbeidet forslag til dyrking for storparten av de undersøkte arealene. For visse områder som ikke er dyrkbare, er skogreising foreslått.

Vi skal kort nevne de viktigste feltene som er undersøkt i 1975.

Troms.

Flagstadvågmyrene, Torsken kommune.

Her er ca. 800 dekar myr, vesentlig av typen myrull-bjønnskjeggmyr. Torvlagene har relativt liten dybde ned på undergrunn som til dels er steinholdig. Det er stor interesse for oppdyrking av myrarealene til bruksutbygging.

Kviteberg i Lyngen kommune.

Det er i dette område undersøkt 3 felter som tilsammen utgjør ca. 200 dekar. Arealene tenkes nyttet som tilleggsjord til utbyggingsbruk.

Nordland.

Området ved Evenes flyplass, Evenes kommune.

I forbindelse med planer for arealdisponeringen i områdene ved Evenes flyplass, ble det siste høst foretatt registreringer av flere dyrkingsarealer. Det ble her undersøkt vel 1 700 dekar myr, det meste

av god til meget god kvalitet for dyrking. Disse arealer grenser til flyplassområdet og bør sikres for oppdyrking og bruksutbygging.

Skredvatnet, Skjerstad kommune.

Området som er undersøkt utgjør ca. 570 dekar i en høyde av 250—300 m over havet. Det er her tanke på utnyttelse til geiteseter eller grasproduksjon i annen sammenheng.

Stormyra ved Bleikvassli, Hemnes kommune.

Dette området utgjør ca. 1 200 dekar som bl.a. ble nivellert for planlegging av kanaler og grøfting. En del undersøkelser i området ble foretatt allerede i 1959.

Berg i Kongsdalen, Hemnes kommune.

Her er undersøkt ca. 200 dekar som tenkes utnyttet som tilskottsjord til bruksutbygging. Områdene i resten av Kongsdalen vil bli undersøkt i 1976.

Helland — Andkil — Evjen, Sørfold kommune.

I dette området er et areal myr på ca. 500 dekar undersøkt. Om lag halvparten av arealet ble anbefalt dyrket i første omgang.

Vassdal—Høyjord, Leirfjord kommune.

Her ble to mindre myrer på tilsammen 150 dekar detaljundersøkt for dyrking til bruksutbygging. Begge myrer er grasrike mosemyrer med dybde på 1—2 m. Undergrunnen består hovedsakelig av leire. Hellings- og avløpsforhold er noenlunde gode. Begge myrene er noenlunde godt dyrkbare, men det bør kjøres på mineraljord for å bedre driftsmulighetene.

Vestre del av Tovåsmyrene, Leirfjord kommune.

Tovåsmyrene er fellesnavnet på et større sammenhengende myrområde. I 1975 ble det detaljundersøkt ca. 340 dekar for å bringe dyrkingmulighetene på det rene. Det undersøkte området har gode hellings- og avløpsforhold. Myrdybden var gjennomsnittlig 0,9 m. Undergrunnen består av sand. Området vil stort sett egne seg godt til dyrking.

Stormyra og Finnmyra. Vefsn kommune.

Nevnte to myrer som er delt fra hverandre ved en bekk, ble undersøkt for å vurdere mulighetene for landbruksmessig utnyttelse. Totalt areal er ca. 570 dekar. Begge myrene er grasrike mosemyrer, med gjennomsnittlig dybde på ca. 2,0 m. Undergrunnen består av leire. Fall og avløpsforhold er noenlunde gode. Ved sandkjøring vil myrene bli god dyrkingsjord.

Nord-Trøndelag.

Del av Stormyra, Namsskogan kommune.

For eventuell utnyttelse til bruksutbygging ble her undersøkt ca. 50 dekar myr. Dette arealet ligger inntil fastmark som er under oppdyrking. Myra ligger lågt i forhold til Namsen og er temmelig flat.

Etter en tids dyrking vil avløpet derfor måtte forbedres ved et pumpeanlegg.

Stormyra ved Benegårdsvatnet, Flatanger kommune.

Behovet for fellesbeite har også meldt seg i Flatanger. I bygda finnes ikke tilstrekkelig store sammenhengende arealer til dette. Etter at veggen Fjell—Jøssund ble åpnet i 1974, har det blitt muligheter for å nytte Stormyra ved Benegårdsvatnet til fellesbeite.

Myra er på ca. 360 dekar, og har gode hellings- og avløpsforhold. Den ligger på et brelvdelta, og undergrunnen består av grov grus og sand, med et aurdellelag like under myrlaget. Det er gode muligheter for å nytte myra til beite, men aurdellelaget bør brytes på de grunne deler av myrområdet.

Del av Leinslettet i Grønning statsalmenning, Levanger kommune.

Leinslettet er et ca. 16 000 dekar stort myr- og fastmarksområde i fjellområdet sør-øst for Levanger. Feltet ligger mellom 400 og 450 m o.h. Det er planer om å nytte feltet til fellesbeiter og fôrdyrking.

I 1975 ble det detaljundersøkt ca. 2 700 dekar. Undersøkelsene vil fortsette i 1976. For å kunne nytte området, må det bygges veg i relativt ulendt terreng.

Del av Langmyra, Snåsa kommune.

I forbindelse med planer om bruksutbygging ble det her detaljundersøkt ca. 100 dekar myr og fastmark. Myra er forholdsvis grunn, 0,5—1,5 m, med gode hellings- og avløpsforhold. Undergrunnen består av sand. Det fører veg inn til feltet som ligger et stykke unna bruket.

Forra-området i Stjørdal kommune.

Dette området vil berøres av en eventuell utbygging av Forravassdraget. I denne forbindelse er man interessert i en oversikt over arealet av dyrkbar mark. Det undersøkte område i 1975 er i alt ca. 4 800 dekar. Om lag 3 800 dekar av dette er funnet dyrkbart. Storparten av arealet består av grunn myr med sand under, og skulle i tilfelle egne seg godt til beite og fôrdyrking.

Auranmyra i Skatval, Stjørdal kommune.

Myra, som er ca. 100 dekar, ble detaljundersøkt med henblikk på utnyttning til forsøksvirksomhet.

Myra er ei mosemyr med kraftig tuedannelse av gråmoser. Dybdene er inn til 5 meter. I kantene rundt hele myra har det gjennom tidene blitt tatt ut brenntorv. Myra er dyrkbar, men påkjøring av mineraljord må tilrådes.

Skjellegrind i Ogndal, Steinkjer kommune.

Her har 3 gårdbrukere (naboer) kjøpt ca. 250 dekar tilleggsjord, derav ca. 80 dekar myr.

Dette myrområdet ble detaljundersøkt for å planlegge grøfting og kanalisering. Myrdybden varierte fra 0,5—5,0 m, undergrunnen består hovedsakelig av sand. Hellings- og avløpsforholdene er gode, men ved planlegging av dreneringen må det tas hensyn til den ujevne myr-dybden.

Sør-Trøndelag.

Området ved Alen stasjon, Holtålen kommune.

Her er det undersøkt 460 dekar som er tenkt brukt til fellesbeite. Arealet fordeler seg med 250 dekar på myr og 210 dekar på fastmark. Det er målt myrdybder på mer enn 4 m, men det meste av arealet er grunnere enn 1 m. Torva er middels omdannet. Vegetasjonen på deler av feltet er dominert av blandingsskog av gran og bjørk. Steininnholdet i mineraljorda varierer sterkt, men den er stort sett gunstig for dyrking. Feltet har godt fall, og vekselvis myr og fastmark.

Møre og Romsdal.

Englivatnet, Halså kommune.

Et areal på ca. 4 000 dekar sør og vest for Englivatnet er detaljundersøkt med tanke på anlegg av fellesbeite. En stor del av arealet er fastmark, og her finnes ikke dyp myr. Fastmarka og undergrunnen under myra består av morene med tildels stort steininnhold. Området ligger i en høyde på 250—300 m o.h. og har passende fall. Ved en relativ enkel kanalisering og overflatedyrking, vil en få et meget bra beite. Området ligger temmelig værhardt til.

Sledalen, Ørsta kommune.

Det er undersøkt ca. 500 dekar i denne trange fjelldalen. Myra er lyngrik — og grasrik mosemyr som ligger på sand. Dybden er enkelte steder inntil 5 m. Det er flere steder registrert sandlag i torva fra oversvømmelser i Sledalselva som renner gjennom arealet. Det vil bli nødvendig med senking, utviding og oppretting av elveløpet. Myra er svært flat, men torvstrukturen er gunstig og torva har bra bæreevne. En regner med at hele arealet kan dyrkes til fôrproduksjon eller beite. Det må bygges 3,5 km veg i sterk stigning frem til feltet som ligger ca. 350 m o.h.



Utsyn fra Haramsfjellet, Haramsøys 2. etasje, som er dekt med et myrareal på ca. 1 500 dekar. Undersøkelsene i 1974 viste at minst 1 000 dekar kan dyrkes. Foto Asmund Fredly.

Høgemyrane, Volda kommune.

Høgemyrane ligger 275—350 m o.h. i Dalsbygda og dekker et areal på ca. 700 dekar. Det er grunn bakkemyr av typene lyngrik mosemyr, lyngmyr og grasmyr av myrull-bjønnskjeggtypen. Ved grøfting og jordarbeiding vil en stort sett nå ned i undergrunnen, som består av en temmelig steinrik morenegrus. Fallet er godt over det hele og noen steder er det vel bratt. Det kreves ikke store kanaliserings- eller senkingsarbeid, men noen hundre meter veg må bygges. Arealet er aktuelt som tilleggsjord for brukerne i nærheten og vil egne seg bra til produksjon av gras.

Flåbergmyrene, Gjemnes kommune.

Her er et areal på ca. 750 dekar i 250 m høyde o.h. Arealet hører for det meste til et enkelt bruk. Nevnte bruk har nylig skiftet eier, men det er ikke i drift i dag. Den nye eieren har planer om skogreising og dyrking. Undersøkelsen viser ikke noen særlig gode dyrkingsmuligheter. Området er svært uensartet. Flekkvis finnes en del dyrkbar jord, men det er lite sammenhengende dyrkbart areal. Det meste av arealet passer bedre til skogreising enn til dyrking.

Rokstadvfeltet del II, Smøla kommune.

I sammenheng med et areal på ca. 2 000 dekar som ble undersøkt i Rokstad utmark i 1974, er det i år undersøkt ca. 500 dekar sør for nevnte felt. Myra er av typene lyngrik og grasrik mosemyr. Omtrent



Traktoren støttes under nedkjøringen fra Haramsjellet. Etter forslag av myrkonulent Hovde er det anlagt forsøk for å undersøke om kulturvekster (gras) kan etablere seg på dette værharde stedet. Foto Asmund Fredly.

det halve av arealet har dyp på over 2 m og kan tilrådes fulldyrket. Myra ligger på fjell som ellers på Smøla og fall og avløpsforhold er brukbare.

Sogn og Fjordane.

Kjødebotnen, Selje kommune.

Ei myr på vel 100 dekar er detaljundersøkt med tanke på fulldyrking. Myra har dårlig fall og ligger 30 m o.h. omgitt av høye fjell. Det er gjengroingsmyr med dybde opp til 5 m med havleire og finsand under. Det vil være mulig å skaffe tilfredsstillende avløp på en forholdsvis billig måte. Torvstrukturen er noe i tettete laget, men en kan regne med at arealet kan bli brukbart til grasproduksjon.

Rogaland.

Flere mindre felt i Suldal kommune.

I *Svinedalen* nord-øst for Mosvatnet er det ei dyrkbar myr på vel 80 dekar 600 m o.h.. Ved *Hellebekk* ned mot Ulladalen ligger noen mindre myrer både inntil vegen og lenger vest. Nærmest vegen er det 20—30 dekar dyrkbar myr, mens arealet lenger vest er dårligere og bør neppe dyrkes. På *gården Barkeland* i *Jelsa* er det ei myr på ca. 60 dekar 20 m o.h.. Myrdybden og torvstrukturen er stort sett gunstig her. Det er mulig å oppnå en effektiv drenering eventuelt med noe sprengning i utløpet enkelte steder.

Hedmark.

Storeng i Kvikne, Tynset kommune.

Det undersøkte arealet utgjør 1 150 dekar og ligger i en høyde av ca. 540 m o.h., på begge sider av elva Orkla nedstrøms for Storeng. I dag er de laveste partier utsatte for flom. Ut mot elva er jordartene sand og silt. På de lave elvslettene er det lokert med myrdannelser, i alt 270 dekar. Myrdybder er her målt ned til 2,0 m, men det meste av arealet er grunnere enn 1 m. Torva er middels omdannet. Langs vestsida av feltet er det et belte med morenejord med varierende steininnhold. Hele arealet kan dyrkes til fôrproduksjon, men det må bygges damverk og pumpestasjon eller foretas tilstrekkelig senking av elva.

Stensbølmyra, Kongsvinger kommune.

Dette området er ca. 280 dekar, delvis furumyr og kvitosemyr. Størstedelen av myra har dybde fra 2,5 til mer enn 5 m. Halvparten av arealet har dypere torvlag enn 5 m. Torva er lite omdannet øverst i profilet, men omdanningsgraden øker med dybden. Før eventuell dyrking bør Stensbølmyra helst avtorves 1,5—2,0 m. Myra er aktuell for strøtorvproduksjon.

Atnasjømyrene, Folldal og Stor-Elvdal kommuner.

Området strekker seg fra Atnasjøen og nordvestover til Eriksrud gård. Arealene ligger på begge sider av elva Atna og utgjør omkring 5 000 dekar. Høyden over havet er 700 m. Myrarealene har varierende høyde i forhold til elva og er derfor vekslende utsatt for flom. Enkelte av arealene er svært grunne, mens andre kan være dype, ofte 3,5—4 m. Torva i Atnasjømyrene er middels omdannet, og det er sand og silt i undergrunnen.

Full utnyttelse av arealene krever senking av elva, men deler av arealet kan nyttes slik forholdene er i dag. Arealet er godt skikket for produksjon av gras og andre fôrvekster.

Langsjøvollen, Tolga—Os kommune.

Det undersøkte feltet ligger ca. 1 km nordøst for Langsjøvollen gård, i en høyde av ca. 720 m o.h.. Undersøkt areal er ca. 400 dekar som grenser mot stein- og blokkrik bunnmorene. Store deler av arealet er grunn myr, 0,3—1,0 m dyp, men partivis finnes arealer med dybde ned til 2,0 m. Det meste av arealet er myrull-bjønnskjeggmyr, noe er starrmyr og litt er grasrik kvitosemyr. Undergrunnen er dels steinrik, dels består den av sand og grus. På de dypeste partier er det ofte leire i undergrunnen. Arealet er godt skikket for dyrking til beite eller fôr.

Graskjølen, Elverum kommune.

Graskjølen er på 250 dekar myr. Det er bra veg inn til feltet. Gras-

kjølen består, som navnet sier, for det meste av grasmyr, men det er granmyr med grasmyrbotn rundt Graskjølen, Myrdybden varierer fra 0,3 til over 5 m. Torva er middels omdannet og har god permeabilitet. Undergrunnen er grus og leirholdig sand. Arealet er stort sett godt skikket til dyrking.

Borsetermarka, Løten kommune.

Borseter-området ligger i Løten almenning, 600 m o.h.. Her ble det undersøkt 560 dekar i 1975. Området består av myr og fastmarks-partier. Myrdybden varierer fra 0,3 til ned mot 4 m. Det meste av myrarealet er grunnere enn 2 m. Myrjorda har god permeabilitet. Undergrunnen er sand eller silt på de laveste partier, mens morenejord gjør seg gjeldende i randsonen og på høgereliggende partier. Myrarealene er omgitt av furubevokst morenejord med tildels stort innhold av stein og blokk. Arealet anbefales for oppdyrking og produksjon av gras og andre fôrvekster. Undersøkelsene her tenkes fortsatt i 1976.

Buskerud.

Flaglimyra og Stormyra, Krødsherad kommune.

Undersøkt areal her er ca. 230 dekar i en høyde av ca. 190 m o.h.. Arealet består for det meste av grasmyr av starrtypen med varierende myrdybder. Boringene viste for det meste torv på 1,0—2,0 m, men det ble målt dybder på mer enn 6 m. Øverst i profilet er torva middels omdannet. Arealet er ganske flatt, og det vil bli behov for betydelig fjellsprenkning dersom de dypeste myrpartiene skal dreneres effektivt. Arealet kan i tilfelle nyttes til fellesbeite eller produksjon av gróvfôrvekster.

Leveldåsen, Al kommune.

I år ble det undersøkt tre felter i Leveldåsen, to mindre og ett større. Det store feltet er på 1 000 dekar, for det meste myr med variasjon fra 0,3 til over 3 m djup. Det meste av arealet er grasmyr av myrull-bjønnskjeggtypen, men partivis er det vierkrattmyr. Myrjorda er middels til sterkt omdannet. Undergrunnen består av leirholdig grus, men partivis er det mye stein. Etter djupålen i myra er det silt og leire i undergrunnen. Til tross for at arealet ligger ca. 1 000 m o.h. kan dyrking for produksjon av gras anbefales.

Myr ved Torsetvannet, Nore og Uvdal kommune.

Søndre Brøstrud gård i Uvdal har behov for tilleggsjord for fôrproduksjon. I utmarka til gården, nær Torsetvannet ble det undersøkt et ca. 200 dekar stort, forholdsvis grunt myrparti i hellende terreng. Arealet ligger på vel 1 000 meter over havet. Det er muligheter for dyrking til fôrproduksjon her.

Myr ved Høgåsen, Skurdalen i Hol kommune.

Et myrareal på 70—80 dekar under Høgåsen, nord for Høgåsen seter, er undersøkt. Det er her spesielt ønske om utvidelse av fôrproduksjon for sauedrift. Myra ligger på ca. 1 020 m o.h.. Grasproduksjon er mulig.

Telemark.

Tre myrarealer i Kviteseid kommune.

Nordbø, Straumen i Vrådalen, et myr- og fastmarksområde på ca. 45 dekar mellom riksveien og Vråvatn. *Sundet i Vrådalen*, et myrareal på 18—20 dekar nær husene og dyrka mark. *Haugen i Kviteseid*, 20 dekar av et større myrareal. Deler av myra er dyrket. Undersøkelsene viser at det er mulig å dyrke arealene. For de to førstnevnte felt kreves pumpeverk for dreneringen.

Aust-Agder.

Oppstad i Tvedestrand kommune.

I skogen på Oppstad gård er det undersøkt et myrareal på ca. 80 dekar. Det er tanken å dyrke arealet for å øke fôrgrunnlaget på gården Gloppe i Risør kommune som nå eier arealet.

Vetterhusmyr og Sandtjørnmyr, Evje og Hornnes kommune.

Arealet som utgjør 400 dekar, ligger nær inn til god skogsbilveg i en høyde av 350 m o.h.. Rundt myrene er det fjell og partvis noe morenemateriale. Myrdybden er for det meste 1,0—1,5 m, men det er partier der fjellet stikker nesten opp i dagen. På andre områder er myrene djupere enn 3 m. Undergrunnen består av sand, grus og fjell. Torva er middels til sterkt omdannet. Myrene er faste i overflaten. Vetterhusmyrene har godt fall mot bekken, mens Sandtjørnmyr derimot er ganske flat. Det vil være nødvendig med senking av Vetterhusbekken og fjellsprengning i utløpet dersom effektiv drenering skal oppnås.

Vest-Agder.

Fossdalsmyra, Høgebostad kommune.

Denne myra ligger på begge sider av bekken gjennom Fossdalen i en høyde av 400—420 m o.h. og utgjør et areal på 450 dekar. Arealet er for det meste grasmyr. Torva er middels til sterkt omdannet. Myrdybden varierer fra 1,5—2,5 m. Undergrunnen er mest sand og grus, men det stikker frem en del fjellskjær på arealet. Tørrelgging av hele arealet er avhengig av fjellsprengning i utløpet. Det må bygges ca. 5 km veg inn til arealet. Arealet kan nyttes til grasdyrking.

Myr ved Mydland gårdene, Hægebostad kommune.

Området ligger nær opp til Mydland gårdene og utgjør et areal på ca. 200 dekar. Myra er oppdelt av fjell som stikker opp gjennom myrlaget. Området består av grasmyr av starrtypen. Dybden er 1,0—2,0 m. I dyrkingssjiktet har torva en midlere omdanningsgrad. Undergrunnen består av grus og sand, men det fins enkelte partier med fjell under torva. Drenering av myra er avhengig av fjellsprenning i utløpet. Myra har tilsig av vann fra omkringliggende arealer. Ved effektiv drenering, vil myra være godt skikket for dyrking til fôrvekster.

Akershus.

Kjelle skole, Aurskog — Høland kommune.

På Kjelle skole ved Bjørkelangen er et lavtliggende dyrket område på ca. 180 dekar langs Hølandselva undersøkt. Arealet består av myr som delvis er overfløymet av et tykt leir- og sandlag ute ved elva. Det er nødvendig å grøfte om hele arealet og avløp til elva må ordnes med pumping.

* * *

I tillegg til de her nevnte felter kommer en del mindre arealer. Det er også i 1975 foretatt en rekke befaringer. Uttalelser om dyrkingsmulighetene m.v. blir gitt på stedet under befaringene og som oftest blir korte rapporter sendt rekvirentene. Disse befaringer vil naturlig bli etterfulgt av henvendelser om grundigere undersøkelser når saken er vurdert på lokalt hold og interessen for utnyttelse klarlagt.

Det er nyttig at selskapet disponerer noe kapasitet til slike befaringer som ofte også er nødvendig for å klargjøre den prioritering som foreslås for Landbruksdepartementet ved søknad om støtte til arbeidene.

Det har som allerede nevnt, vært stor interesse for undersøkelser av dyrkingsarealer, og en rekke rekvisisjoner for 1976 foreligger allerede.

Inventeringer.

Det var dessverre ikke mulig å disponere noe tid til inventeringer i 1975. Som omtalt i årsmeldingene for 1973 og 1974 har selskapet foretatt slike oversiktsmessige registreringer både i Indal Statsalmenning og A/S Værdalsbruket's eiendom i Sul, Verdal kommune, Nord-Trøndelag. Myrselskapet har fått henvendelse fra Verdal jordstyre om å fortsette registreringsarbeid for bedre å klargjøre dyrkingsmulighetene i kommunen. Dette arbeidet er viktig for vurdering av arealdisponeringen, og vil bli søkt fortsatt i 1976.

FORSKJELLIGE OPPGAVER

Under denne gruppe kommer en rekke forskjellige arbeider som Myrselskapet har utført.

Idretts- og parkanlegg.

Opparbeiding av myrarealer til idretts- og parkanlegg er stadig aktuelt. Myrselskapet undersøkte i 1975 arealer til idrettsformål på følgende steder:

Mork, Volda.

Mork Idrettslag i Volda er interessert i å skaffe seg et egnet areal for bygging av idrettsplass. Et myrareal i utmarka ovenfor boligfeltene på Mork ble undersøkt. En del av det undersøkte arealet vil kunne nyttes til formålet.

Fiskarvik, Alesund.

Opparbeidelse av et myr- og fjellområde ved Storvatnet til fotballbane for Fiskarvik var allerede kommet langt våren 1975, da Myrselskapet ble anmodet om å undersøke arealet og utarbeide plan for drenering.

Vasstranda i Spjelkavik, Alesund.

I 1973 ble en del av et myrområde inntil grusbanen på Vasstranda undersøkt med tanke på treningsbaner. I 1975 ble resten av myrarealet undersøkt da man ønsket en vurdering av mulighetene for opparbeidelse av grøntanlegg.

Vik idrettsplass, Flatanger.

Sør-Flatanger idrettslags bane ved Vik skole ligger delvis på myr. Det er nå planer om en betydelig utvidelse og utbygging av anlegget. Myrselskapet har undersøkt de tiliggende myr- og fastmarksarealer og utarbeidet plan for drenering og opparbeidelse.

Otterøy skole, Namsos.

Ved Otterøy nye skole skal det bygges idrettsanlegg i tilknytning til skolen. Et myrareal ligger laglig til for formålet og Myrselskapet har foretatt undersøkelser i tillegg til de grunnboringer som er foretatt tidligere. Plan for drenering og opparbeidelse er under utarbeidelse.

Jaklamyra, Narvik.

Myrselskapet undersøkte i 1962 Jaklamyra i Narvik for utbygging av treningsbaner. Myra har ikke vært tatt i bruk og Bygartneren ønsket på nytt en vurdering av drenering og opparbeidelse, på bakgrunn av de erfaringer man har høstet fra liknende anlegg de siste 12—15 år.

Melbo idrettslag, Hadsel.

Melbo idrettslag skal anlegge idrettsplass på et myrområde nær skoleanleggene på Melbo tettsted. Arealet er undersøkt og forslag til planer for grøfting og opparbeidelse vil bli utarbeidet.

* * *

I tillegg til ovennevnte undersøkelser og planleggingsarbeider har Myrselskapet vært til stede ved konferanser, befaringer og bygge- møter for anlegg som er under opparbeidelse og som Myrselskapet tidligere har undersøkt og utarbeidet planer for.

Bygge- og anleggssaker.

Kristiansand Dyrepark, Kristiansand.

Et myrreal innen Kristiansand Dyreparks område er undersøkt for å finne den best mulige plassering av grusfilter for rensing av kloakkvann. Det har tidligere vært forsøkt å rense kloakkvannet ved spredegrøfter på myra, men torva har for tett struktur så vannet «skyter opp».

Kløppemyra, Nord-Aurdal.

Arealet er undersøkt for å belyse mulighetene for hyttebygging på myra og i randsonene. Myra er ca. 250 dekar. Det ligger to tjern på midtpartiet. Arealet er flatt, men det er muligheter for avløp vestover. Myra er mange steder over 2 m djup. For det meste er det grus og stein i undergrunnen. Torva er middels til sterkt omdannet. Det er teknisk mulig å nytte myra til tomter selv om tjerna skal be- vares, men da må eventuelle vannlekkasjer ut fra disse hindres.

Myr nord for Føskersjøen, Kongsvinger.

Arealet, ca. 200 dekar, er undersøkt med tanke på tomteareal for utvidelse av Kongsvinger kommunes industriområde. Myra er for det meste grunn, dvs. myrdybden ligger i gjennomsnitt på ca. 1 m, og torvlaget i myra er middels omdannet. Myra ligger i en forsenking mellom to fjellvegger. Undergrunnen består av grus og stein, og vil være god for fundamentering av byggeverk.

Myra er tidligere grøftet og tilplantet med furu, som ser ut til å vokse godt. Arealet er ikke skikket for jordbruksutnyttelse.

Vernesaker.

Arbeidet med registrering av verneverdige områder i Nord-Norge etter oppdrag fra Miljøverndepartementet, har fortsatt i 1975. Det er myrkonsulent Hornburg som leilighetsvis har utført disse registre- ringer og da fortrinnsvis i forbindelse med andre oppdrag i distriktet.

I 1975 har Hornburg foretatt foreløpige vurderinger av diverse myrer i Tranøy, Målselv, Måsøy og Kautokeino kommuner. I Andøy kommune er områder ved Skogvollvatnet og Arnipa—Saura-området vurdert. Forslag om eventuell utvidelse av fredningsområdet på Prestegårdsmyra ved Dverberg er under overveielse.

Inntil nå er i alt 51 områder i Nord-Norge oversiktsmessig registrert og omtalt i egne rapporter. Dette omfatter følgende antall felter og arealer:

Finnmark	16	felt	med	i	alt	ca.	265	100	dekar	
Troms	9	»	»	»	»	»	16	200	»	
Nordland	26	»	»	»	»	»	83	400	»	
Til sammen	51	felt					ca.	364	700	dekar

Det er på denne måte fremskaffet et betydelig oversiktsmateriale som gir grunnlag for vurdering av fredning av et «nettverk» av myrområder i den nordlige landsdel. Det oppdrag som Myrselskapet hittil har utført, har som siktemål å skaffe en oversikt over aktuelle områder. Utvelgelse av de områder som bør bli gjenstand for grundigere undersøkelse og eventuell vurdering av fredning, må komme senere på grunnlag av bl.a. dette materiale.

Utenom disse undersøkelsene i Nord-Norge har Selskapet arbeidet med forskjellige andre vernesaker både i Nord-Norge og Sør-Norge. Selskapet blir anmodet om å avgi uttalelse i forbindelse med slike saker, spesielt når det er flere aktuelle interesser for utnyttelse av arealene eller torvforekomstene.

Dette er gjerne tidkrevende saker, men man anser det for viktig at Selskapet utreder også slike spørsmål.

SAMMENSLUTNING AV DET NORSKE MYRSELSKAP OG SELSKAPET NY JORD

Denne saken er tidligere omtalt i årsmeldingene, men vi finner det riktig å foreta en oppsummering på nytt.

Ved St.prp. nr. 1 (1968—69) tok Det kgl. landbruksdepartement opp spørsmålet om nærmere samarbeid, eventuelt sammenslutning, av Det norske myrselskap og Selskapet Ny Jord. Departementet uttalte følgende om dette spørsmål:

«Hovudoppgåva til Selskapet Ny Jord har vori å kjøpe inn udyrka, men dyrkbar jord for å reise nye bruk.

Det norske myrselskap har særleg hatt arbeidet sitt i granskings- og inventeringssektoren.

I dag er utviding av eldre bruk viktigare enn oppretting av nye. Samstundes er myrane ein utslagsgivande jordreserve.

Før neste budsjett blir lagt fram, ønskjer departementet å drøfte med dei nemnde selskapa og med fylkeslandbruksksselskapa ymse

spørsmål i samband med fordeling av arbeidsoppgåver, spørsmål om samarbeid mellom, eventuelt samanslåing av organisasjonar, — alt med sikte på å få høvelegare reiskap til å løyse problema i jordbruket. Målsetninga er å få ei raskare problemløysing, ikkje å presse løyvingane ned.»

Etter henvendelse fra Departementet ble saken behandlet i Myrselskapets styre og det ble oppnevnt to representanter fra Selskapet til å delta i en komité for behandling av samarbeids/sammenslutnings-spørsmålet. Saken fikk en lignende behandling i Selskapet Ny Jord og følgende komité ble oppnevnt: Fylkeslandbrukssjef Oskar Øksnes for Landbruksdepartementet (formann). Landbruksdirektør Aslak Lidtveit og direktør Ole Lie fra Myrselskapet. Landbrukskonsulent Reidar D. Tønnesson og direktør Aksel Tveitnes fra Ny Jord.

Komitéen avga sin innstilling den 6. desember 1971 med forslag om at de to selskaper, Det norske myrselskap og Selskapet Ny Jord, slutter seg sammen til ett selskap. Komitéen forutsatte at det nye selskap i sin virksomhet skal oppta begge de tidligere selskapers arbeidsoppgaver.

Ved likelydende brev av 30. mai 1975 til begge selskaper, ga Landbruksdepartementet en vurdering av nevnte komitéinnstilling. Samtidig anmodet departementet selskapene om å arbeide videre med saken, med sikte på en sammenslutning av selskapene.

Saken ble deretter behandlet av selskapenes styrer, dels også på fellesmøter og dels av et oppnevnt utvalg med representasjon fra begge selskaper. Under denne behandling ble komitéinnstillingen og departementets brev lagt til grunn.

Under felles styremøte i Det norske myrselskap og Selskapet Ny Jord den 19. januar 1976 ble det fattet enstemmig vedtak om forslag til navn og vedtekter for det nye sammensluttede selskap.

Det er forutsetningen at samtlige medlemmer i Det norske myrselskap (herunder medlemmene i Trøndelag Myrselskap) og medlemmene i Selskapet Ny Jord automatisk blir medlemmer i det nye selskap så snart sammenslutningen trer i kraft.

Det norske myrselskaps styre vedtok å ta saken opp på et ekstraordinært representantskapsmøte og årsmøte onsdag 10. mars 1976 og på et ordinært representantskapsmøte og årsmøte som ble fastsatt til tirsdag 6. april 1976.

Selskapenes styrer foreslo at sammenslutningen trer i kraft pr. 1. juli 1976 og at det nye selskap fra samme dato overtar begge selskapers tidligere funksjoner under det navn og de vedtekter som blir vedtatt på det konstituerende møte.

SLUTTBEMERKNINGER

Det norske myrselskaps arbeidsoppgaver har i 1975, i likhet med tidligere år, omfattet så å si alle former for anvendelse av myrer og andre arealer. Oppgavene har således spent over et særdeles bredt faglig spekter, men utnyttelse av arealer til landbruksformål (dyrking) representerer det største antall av rekvisisjoner og av saker til utredning. Det dreier seg bl.a. om tilleggsjord til utbyggingsbruk samt fellesbeiter eller fôrdyrkingslag. I mange distrikter er det myr-arealene som må stå for den nødvendige nydyrking.

Arbeidet med saker av landbruksmessig karakter utføres i nært samarbeid med de offentlige veiledere i distriktet og Landbruksdepartementet. Departementet yter etter avtale tilskott til dekning av reiseutgifter m.v. for en rekke undersøkelser. Disse undersøkelser tar i første rekke sikte på å klarlegge dyrkingsmulighetene og å skaffe tilveie materiale for planlegging av drenering og dyrking. Når dette ønskes av herredsagronomen, foretar også Selskapet slik planlegging, som først og fremst er til veiledning ved utstikking av grøftene i marka og ved de praktiske dyrkingsarbeider.

Undersøkelser av myrområder og vurdering av myrsynking etter drenering og dyrking, er ofte aktuelle spørsmål i forbindelse med senking av bekker og større vassdrag. Det har i de senere år vært flere store saker av denne kategori og i denne forbindelse et nært samarbeid med Norges Vassdrags- og Elektrisitetsvesen.

Selskapet har som nevnt foran, hatt et vidt spekter av forskjellige arbeidsoppgaver som vi i årsmeldingen har søkt å gi en kortfattet oversikt over.

Det har vært et særdeles givende arbeidsår for Selskapet og funksjonærene. Det har vært godt samarbeid med de mange enkeltpersoner og institusjoner som har vært interessert i sakene. Styret vil derfor takke alle forbindelser for god kontakt i 1975.

Styret vil også her takke Selskapets medarbeidere for god innsats i arbeidet med de forskjellige saker i året som meldingen omfatter.

Oslo, den 10. mars 1976

DET NORSKE MYRSELSKAPS STYRE

Thorstein Treholt/s

Carsten Bruun/s

Aslak Lidtveit/s

Sv. Skaven-Haug/s

Alf Ording/s

Ole Lie/s